

A ZALA MEGYEI KÖNYVTÁRELLÁTÁSI SZOLGÁLTATÁS MUNKATERVE

2016

**Deák Ferenc
Megyei és Városi Könyvtár
Zalaegerszeg**

dfmvk
DEÁK FERENC MEGYEI
ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR

MUNKATERV

A DEÁK FERENC MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR KÖNYVTÁRELLÁTÁSI SZOLGÁLTATÓ RENDSZERBEN VÉGZETT MUNKÁJÁHOZ

2016.

AZ INTÉZMÉNY SZÉKHELYE: ZALAEGERSZEG

AZ INTÉZMÉNY VEZETŐJÉNEK NEVE: KISS GÁBOR

Összeállította:

Sebestyénne Horváth Margit
csoportvezető

2016. március 22.

Tartalom¹

1. Helyzetkép	3
1.1. Zala megye településeinek könyvtárellátási helyzete számokban.....	3
1.2. A központi költségvetési támogatás egységes feladatalapú felhasználási terve	6
2. A megyei könyvtár által nyújtott szolgáltatások	10
2.1. Állománymenedzsment.....	11
2.1.1. Gyűjteményfejlesztés.....	11
2.1.2. Állomány nyilvántartása, feltárása, gondozása.....	12
2.2. Dokumentumszolgáltatás.....	14
2.3. Információs szolgáltatás	15
2.4. Közösségi szolgáltatások.....	16
2.5. Speciális könyvtári szolgáltatások, dokumentumok, eszközök biztosítása a fogyatékossgal élők számára.....	18
2.6. Szakmai képzés, továbbképzés.....	19
2.7. Eszközbeszerzés.....	20
2.8. A megyei könyvtár által a kistérségi megállapodásban vállalt további szolgáltatás.....	22
3. Szolgáltató könyvtár	22
4. Minőségfejlesztés, minőségirányítás, a szolgáltatás dokumentálása.....	23
5. A kommunikáció dokumentálása	24

¹ A tartalomjegyzék a dokumentum szöveges részének véglegesítése után frissítendő!

Helyzetkép

1.1. Zala megye településeinek könyvtárellátási helyzete számokban

Az intézmény állami feladatként teljesíti Zala megye területére vonatkozó szolgáltatásait.

A jellemzően kistelepüléses Zalában összesen 258 település található, köztük 10 város és 248 község. A megye 10 városa közül a legtöbb kisváros, 5 város 5000 fő alatti település. Valamennyi zalai község 5000 lakos alatti kistelepülés. Ennek ellenére a megyében nincs ellátatlan település!

A Zala megyei könyvtári hálózat		
A könyvtár típusa	Város	Község
Nyilvános könyvtár	9	4
Könyvtári információs és közösségi hely	1	244
Összesen	10	248

Nyilvános városi könyvtárat működtetnek Hévíz, Keszthely, Lenti, Letenye, Nagykanizsa, Zalakaros, Zalaszentgrót, Zalalövő városok. A megyeszékhelyen, Zalaegerszegen működik a Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár. 2015 végén megszűnt a Zalaegerszegi Városrészek Művelődési Központja és Könyvtára, amely beleolvadt a megyei könyvtárba. Pácsa Város Önkormányzata kistelepülési könyvtári szolgáltatást rendelt meg a megyei könyvtártól.

A községek közül 4 település (Balatongyörök, Gyenesdiás, Gelse és Vonyarcvashegy) működtet önállóan könyvtárat, melyek a Nyilvános Könyvtárak Jegyzékén is szerepelnek. 2016-ban már 245 település (98 %) a KSZR szolgáltatás megrendelése mellett döntött. (2013-14-ben 236, 2015-ben 241 települést láttunk el.) A KSZR szolgáltatáshoz 2015 végén csatlakozott 4 település: Sármellék, Zalaszentgrót, Szepetnek és Murakeresztúr; képviselőtestületük döntött arról, hogy a továbbiakban szolgáltatóhelyet működtetnek és a megyei könyvtártól rendelik meg a könyvtári szolgáltatást.

Az önálló intézményi működést választó nyilvános könyvtárak számára a megyei könyvtár szolgáltatásai: szaktanácsadó tevékenység, módszertani gondozás, statisztikai adatszolgáltatás, helyismereti és közhasznú információszolgáltatás, rendezvények, szakmai továbbképzések szervezése, kiadványok készítése (e feladatokat másutt részletezzük). Különböző szakmódszertani kérdésekben, állományalakítási, feldolgozási problémák megoldásában, állományellenőrzésekben, kivonásokban segítjük a megye könyvtárainak munkáját. Segítjük a megyében a szakértői és a szakfelügyeleti vizsgálatok lebonyolítását. A városi könyvtárakkal közösen figyelemmel kísérjük a vizsgálatok intézkedési tervében megfogalmazott feladatok megvalósulását.

A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer az 1997. évi CXL. törvény 64. § alapján szabályozott széles szakmai kisugárzó tevékenység: folyamatos együttműködést, rendszeres szolgáltatás-szervezést, helyszíni látogatásokat, tanácsadást, értékelést, valamint gyakorlati segítségnyújtást jelent. A Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár küldetése, hogy az esélyegyenlőségen alapuló nyilvános könyvtári szolgáltatásaival biztosítsa a rendszer tagjai számára a szabad, korlátozás nélküli hozzáférést a dokumentumokhoz és az információhoz, igazodva a Szolgáltató Rendszer tagjainak igényeihez. E küldetésünket minőségi szolgáltatásokkal, dokumentum állományunkkal, technikai felszereltségünkkel, szakmailag jól felkészült szakemberekkel valósítjuk meg.

Könyvtárunk a kulturális alapellátás egyik meghatározó, komplex szolgáltatásokat nyújtó intézménye. Szolgáltatásainkkal lehetőséget biztosítunk a településeken a kulturális közösségfejlesztéshez.

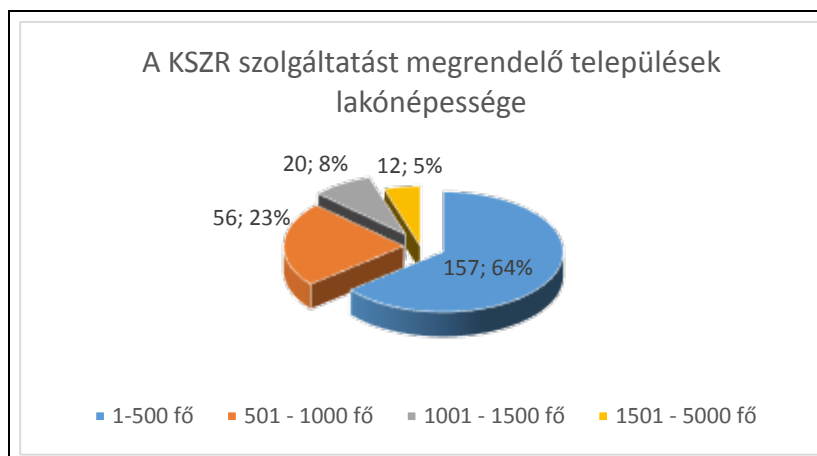
Alapszolgáltatásaink: a könyvtári dokumentumok beszerzése, feldolgozása, kijuttatása a településekre; a kint lévő állomány gondozásának segítése; a könyvtári nyomtatvány és egyéb könyvtári felszerelések biztosítása; a helyismereti és közhasznú információk szolgáltatása; a könyvtári alkalmazottak és a használók képzése; szakmai tanácsadás; kulturális és közösségi programok szervezése; bútor és technikai eszközök beszerzése.

Mindezt úgy valósítjuk meg, hogy a szolgáltatás biztosításába a megyei könyvtár bevonja a városi könyvtárakat is. A 2013-ban megkötött, határozatlan időre szóló megállapodás alapján Keszthely, Lenti, Letenye és Nagykanizsa városi könyvtárai folyamatosan ellátják a közvetlen szolgáltatói feladatokat az alábbi táblázat szerint. Az ellátott települések számának változása miatt megújítottuk a megállapodást a Halis István Városi Könyvtárral és a Fejér György Városi Könyvtárral, mivel a szolgáltatáshoz csatlakozó Murakeresztúr és Szepetnek településeket 2016-tól közvetlenül a nagykanizsai könyvtár, Sármellék és Zalaszentő településeket a keszthelyi könyvtár látja el.

Kistelepülési ellátás együttműködve a városi könyvtárakkal

Ellátó könyvtár	Ellátott települések száma
Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár	83
Városi Könyvtár Lenti	50
Halis István Városi Könyvtár (Nagykanizsa)	45
Fejér György Városi Könyvtár (Keszthely)	41
Fáklya Művelődési Ház és Könyvtár (Letenye)	26

Zala megyében a szolgáltatást megrendelő 245 település közül a legtöbb 1000 fő lakosságszám alatti település, köztük 500 fő alatti a települések 64 %-a (157 település); 501-1000 fő közötti lakosságszámú a települések 23%-a (56 település). A KSZR szolgáltatást igénylő 1001 fő feletti települések száma mindössze 13%-ot tesz ki, ebből 1001-1500 fő közötti népességű 20 település (8%), 1001-5000 fő közötti népességű 12 település (5%).

Az alábbi táblázat részletesen tartalmazza a KSZR szolgáltatást igénylő települések számát, a 2016-évben szolgáltatást igénylő települések lakosságszámát.

Könyvtárak		Könyvtárak száma (db) 2013	Könyvtárak száma (db) 2014	Könyvtárak száma (db) 2015	Könyvtárak száma (db) 2016	Lakosságszám összesen 2016
Könyvtárellátási szolgáltató helyek	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 0 - 500 lakosú településen	154	154	160	157	34256
	ebből könyvtárbusszal ellátott település	0	0	0	0	0
	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 501 - 1000 lakosú településen	55	55	52	56	39226
	ebből könyvtárbusszal ellátott település	0	0	0	0	0
	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 1001 - 1500 lakosú településen	19	19	21	20	22608
	ebből könyvtárbusszal ellátott település	0	0	0	0	0
	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 1501 - 5000 lakosú településen	8	8	8	12	23312
Összesen		236	236	241	245	119402
Nemzetiségi könyvtárat fenntartó nemzetiségi önkormányzattal kötött megállapodás alapján		0	1	1	1	894
A települési közkönyvtári és iskolai könyvtári feladatokat együttesen ellátó szolgáltató helyek száma		25	25	26	24	30840
ebből megkötött megállapodások száma		0	0	0	0	0

A nemzetiségi könyvtárat fenntartó tótszentmártoni horvát nemzetiségi önkormányzattal 2014-ben kötöttük meg a megállapodást, hiszen az épületet, ahol a helyi községi könyvtár található, a nemzetiségi önkormányzat működteti. 2016-ban felülvizsgáljuk a dél-zalai kistérségek nemzetiségi állományát és a dokumentumok lelőhely nyilvántartásáról, a nemzetiségi ellátásról külön megállapodást szeretnénk kötni.

Továbbra is megvalósítás előtt áll a települési közkönyvtári és iskolai könyvtári feladatokat együttesen ellátó 11 szolgáltató hely esetében a 3 oldalú (helyi önkormányzat, KLIK, DFMVK) közötti megállapodások megkötését. Az önkormányzatoknak 2015-ben kiküldtünk egy iratmintát,

de sajnos a megállapodások – főleg a KLIK közömbössége miatt - nem jöttek létre. 2016-ban újra kezdeményezzük a megállapodások létrejöttét.

A kistelepülési ellátás átalakításának jelentősége, hogy egyrészt szervezettebbé válik a szolgáltatás, rendelkezésre állnak a szolgáltatást biztosító könyvtárakban a megfelelő szakemberek és állami kiegészítő támogatás is segíti, hogy az ott élők hozzájussanak a korszerű, széles körű és minőségi könyvtári szolgáltatásokhoz. Így a rendszer tagjai igényeik szerint hozzáférhetnek a dokumentumokhoz és információkhoz, és közösségi színterekként, információs központokként működnek. Lehetőség nyílik a szolgáltató helyek fejlesztésére, a technikai felszereltség javítására, közművelődési programok szervezésére, képzésre, továbbképzésre.

1.2.A központi költségvetési támogatás egységes feladatalapú felhasználási terve

A Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár a 245 településsel kötött megállapodás alapján az alábbi támogatásban részesült:

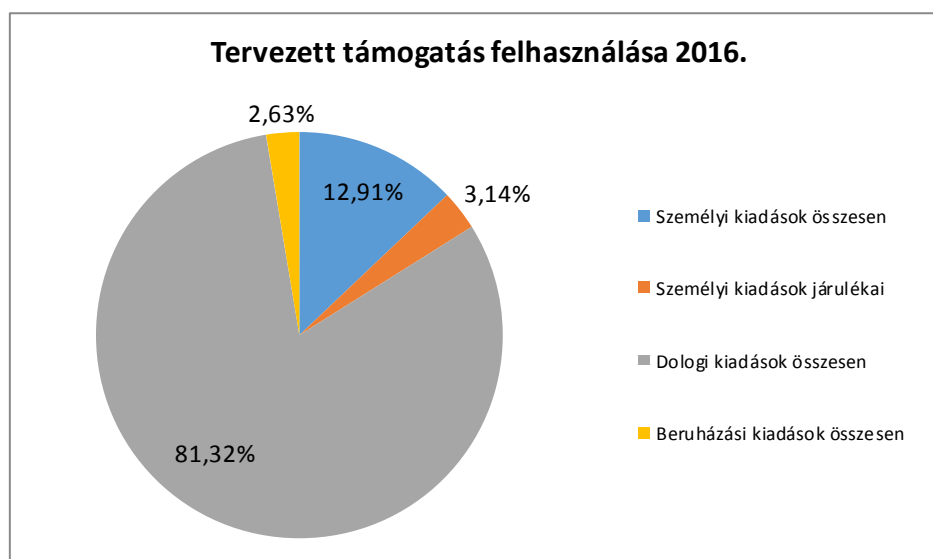
Megnevezés	Települések száma	Lakosság	Fajlagos összeg	Támogatás
1000 fő alatt	213	73 482	668 300	142 347 900
1001-1500 fő	20	22 608	1 060 760	21 215 200
1501-5000 fő	12	23 213	1 002 460	12 029 520
Összesen	245	119 303	2 731 520	175 592 620

A KSZR szolgáltatáshoz biztosított központi támogatást az intézmény kizárólag a szolgáltatások teljesítéséhez kapcsolódó kiadásokra fordítja. A szolgáltatás bevételeit és kiadásait külön alszámlán kezeljük. Év elején elkészítettük a költségvetési előirányzatot a támogatás felhasználásáról.

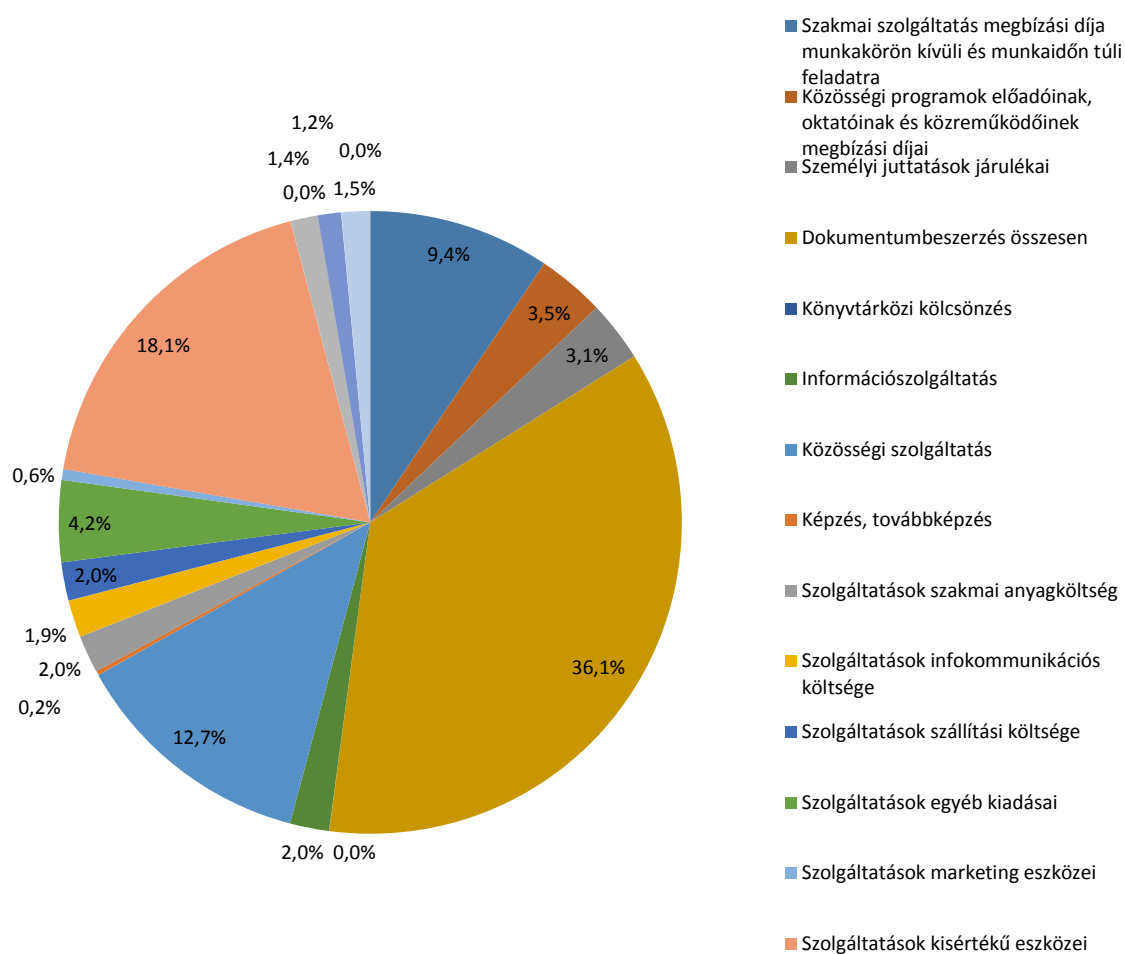
Az alábbi táblázatban részletezzük a költségvetési támogatás felhasználási tervét:

Zala megye Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer 2016. évi költségvetési támogatásának felhasználási terve				
		kiadások	összesen	%
Személyi jellegű kiadások összesen		0 Ft	22 676 000 Ft	12,91%
	Szakmai szolgáltatás megbízási díja munkakörön kívüli és munkaidőn túli feladatra	16 526 000 Ft		
	Közösségi programok előadóinak, oktatóinak és közreműködőinek megbízási díjai	6 150 000 Ft		
Személyi juttatások járulékai összesen		0 Ft	5 510 268 Ft	3,14%
	Személyi juttatások járulékai	5 510 268 Ft		
Dologi kiadások összesen		0 Ft	147 406 352 Ft	83,95%
Dokumentumszolgáltatás		0 Ft	63 320 000 Ft	36,06%
	Dokumentumbeszerzés összesen	0 Ft	63 320 000 Ft	36,06%
	Könyv	47 200 000 Ft		
	Folyóirat, napilap	12 220 000 Ft		
	Nem hagyományos dokumentumok	3 900 000 Ft		
	Könyvtárközi kölcsönzés - egyedi dokumentumokra vonatkozó kérések teljesítése (postaköltség, csomagolás stb.)	0 Ft		
Információs szolgáltatás		0 Ft	3 560 000 Ft	2,03%
	Adattárak, adatbázisok szolgáltatás díja (pl. EBSCO), honlapfejlesztés, retrospektív feldolgozás, konverzió, oktatásban, képzésben résztvevők információellátásának segítése Helyismereti információk biztosítása, digitalizálás	3 560 000 Ft		
Közösségi szolgáltatás		0 Ft	22 320 000 Ft	12,71%
	Digitális írástudás fejlesztés, információs műveltség elsajátításának, használóképzés, tanulási folyamatok támogatása, ODR-MOKKA működéséről tájékoztatás	640 000 Ft		
	Olvasásfejlesztő, ismeretterjesztő, a könyvtár szolgáltatásait népszerűsítő programok, kulturális, közösségi rendezvények, egyéb programok, kiállítások szervezése	21 680 000 Ft		
Könyvtárosképzés, továbbképzés		0 Ft	400 000 Ft	0,23%
	Könyvtári személyzet rendszeres képzése, továbbképzése, szakmai napok költségei (tanfolyamok költsége, utazás, csoportos étkezés)	400 000 Ft		
Szolgáltatások szakmai anyagköltsége		0 Ft	3 426 352 Ft	1,95%
	Szakmai nyomtatványok, vonalkód, könyvtámasz, címkék, filmolux, olvasójegy stb.	2 324 752 Ft		
	Kültéri és beltéri táblák, feliratok, képeretek, betű- és szakjelzet készlet stb.	1 101 600 Ft		
Szolgáltatások infokommunikációs költsége		0 Ft	3 370 000 Ft	1,92%
	Nem adatátviteli célú távközlési díjak	600 000 Ft		
	Adatátviteli célú távközlési díjak	2 170 000 Ft		
	Szoftverüzemeltetés, licenc díj, portálszolgáltatás díja	600 000 Ft		
Szolgáltatások szállítási költsége		0 Ft	3 510 000 Ft	2,00%
	Gépkocsi/könyvtárbusz üzemeltetés kiadásai (hajtó- és kenőanyag, biztosítás, szervíz)	2 380 000 Ft		
	Egyéb szállítási költség, csoportos utazás költsége	890 000 Ft		

Postaköltség (egyéb postai küldemény)	240 000 Ft		
Szolgáltatások egyéb kiadásai	0 Ft	7 430 000 Ft	4,23%
Pénzügyi szolgáltatás, bankköltség, közbeszerzés költsége Egyéb általános költségek Irodaszerek, egyéb nyomtatvány	5 350 000 Ft		
Továbbszámlázott (közvetített) szolgáltatások kiadásai államháztartáson belülre - szolgáltatás vásárlása városi könyvtártól	2 080 000 Ft		
Szolgáltatások marketing eszközei	0 Ft	1 000 000 Ft	0,57%
Szolgáltatást népszerűsítő, tájékoztató kiadványok, programmeghívók, hirdetés, reklámköltségek	1 000 000 Ft		
Szolgáltatások kísértékű tárgyi eszközei	0 Ft	31 850 000 Ft	18,14%
Fejlesztő játékok, eszközök kiegészítő célbútorok, berendezési tárgyak, számítástechnikai eszközök, elektronikai eszközök	31 850 000 Ft		
Szolgáltatások beruházási, fejlesztési költsége	0 Ft	4 610 000 Ft	2,63%
Számítástechnikai nagyértékű eszközök, szoftverek	2 500 000 Ft		
Szállító jármű vásárlása	0 Ft		
Szoftver- és adatbázis fejlesztés	2 110 000 Ft		
Egyéb	0 Ft		
Egyéb, a fenti kategóriákba nem sorolható tétel	0 Ft	2 610 000 Ft	1,49%
Bérelti díj	2 610 000 Ft		
.....	0 Ft		
.....	0 Ft		
Támogatás összesen		175 592 620 Ft	

Tervezett dologi kiadások százalékos megoszlása 2016.

2. A megyei könyvtár által nyújtott szolgáltatások

A kistérségek számára nyújtott szolgáltatásokat a településekkel kötött megállapodásban rögzítettük. A szolgáltatások köre megegyezik a 39/2013 (V.31.) EMMI rendelet 4.§-ban rögzített szolgáltatásokkal.

A megyei és városi könyvtár 2016-ban 245 település számára végzi az alábbi könyvtárellátó feladatokat:

- Az egységes költséghatékony dokumentum- és információs szolgáltatás megszervezése; a könyvtári állomány nyilvántartása, feltárása, gondozása, ennek keretében a beszerzett újdonságok nyilvántartásba vétele, elektronikus katalógusban való közzététele az Interneten, állományellenőrzés elvégzése, szükség szerint kivonás az állományból;
- A könyvtári szolgáltatások korszerű és széles körű választékának és minőségének biztosítása;
- A digitális írástudás, az információs műveltség elsajátítása, az egész életen át tartó tanulás folyamatának segítése, könyvtárhasználat ismertetése;
- Tájékoztatás az Országos Dokumentum-ellátási Rendszerről, az országos lelőhely-nyilvántartás működéséről;
- Könyvtárközi kölcsönzés keretében az egyedi dokumentumokra vonatkozó kérések teljesítése, közvetítése;
- Az oktatásban, képzésben részt vevők információellátásának segítése, tájékoztatás a tudományos kutatás és az adatbázisokból történő információkérés lehetőségéről;
- A szolgáltatóhelyre vonatkozó adatok és információk közzététele a megyei könyvtár portálján, illetve a település honlapján;
- A településre és a megyére vonatkozó helyismereti információk biztosítása, digitalizálása;
- Tájékoztatás a könyvtári rendszerben elérhető adatbázisokról;
- Speciális könyvtári szolgáltatások, dokumentumok, eszközök biztosítása, a fogyatékkal élők számára;
- A lakosság érdeklődésének megfelelő kulturális, közösségi, közművelődési rendezvények és egyéb programok, kiállítások szervezése;
- Az olvasáskultúra fejlesztését támogató programok szervezése, az olvasás, a tanulás, a közösségi élet támogatása, a civil önszerveződések segítése;
- A szolgáltató hely bevonása az országos és térségi szakmai programokba;
- A könyvtári személyzet rendszeres képzése, továbbképzése;
- Tájékoztatás a pályázati lehetőségekről;
- Szakmai tanácsadás;
- Statisztikai adatszolgáltatás;
- Könyvtári szolgáltatásokhoz szükséges informatikai eszközök, kis értékű tárgyi eszközök, szakmai és egyéb anyagok, nyomtatványok beszerzése;
- Az egységes, költséghatékony dokumentum- és információs szolgáltatás megszervezése;
- Teljes körű, szakszerű és pontos, számítógépes nyilvántartás, statisztikai adatgyűjtés és az adatok elemzése;
- A könyvtári szolgáltatások korszerű és széles körű választékának és minőségének biztosítása;
- A használói elégedettség rendszeres mérése;

- A szolgáltatások színvonalas, rendszeres népszerűsítése, a lakosság sokoldalú tájékoztatása.

2.1. Állománymenedzsment

2.1.1. Gyűjteményfejlesztés

A szolgáltatást végző megyei és városi könyvtárak célja, hogy a települési szolgáltató helyeken korszerű és széleskörű választékot biztosítsanak a helyi olvasóközönség számára. A nagyobb érdeklődésre számító irodalmat vásárolják meg a szolgáltatóhelyek számára, amelyek letétként kerülnek ki a településekre. Az egyedi igények kielégítésére a könyvtárközi kölcsönzés a gyakorlat.

Az **állami támogatás 36%-át kívánjuk 2016-ban új dokumentum beszerzésére fordítani** (63 320 000 Ft-ot). Ebből 47.200.000 Ft –ot könyvre, 12.200.000 Ft-ot időszaki kiadványra, 3.900.000,- Ft-ot nem hagyományos dokumentumra, illetve hangoskönyvre. A beszerzésre kerülő dokumentumok számának tervezésénél az átlagár alapján állapítottuk meg a tervezett darabszámot. (lásd az alábbi táblázatban).

<u>Dokumentumtípus</u>	<u>Összesen</u>	<u>Tervezett értéke (Ft)</u>
Könyvbeszerzés	23000	47 200 000 Ft
Hangoskönyv	100	300 000 Ft
Folyóirat, heti-, napilap	1900	12 220 000 Ft
Nem hagyományos dokumentum (DVD)	1500	3 600 000 Ft
Összesen	26500	63 320 000 Ft

Össességében több mint 5 millió Ft-tal terveztünk többet dokumentum beszerzésre, mint amennyit a múlt évben felhasználtunk (2015-ben 40.817.935 Ft volt a könyvbeszerzés összege, 11.148.971 Ft-ot folyóirat előfizetésre, 5.658.546 Ft-ot nem hagyományos dokumentumokra költöttünk). Ennek egyik oka, hogy 4 településsel nőtt a szolgáltatóhelyek száma, másrészt a 2015 végén megrendelt közel 3 millió Ft értékű dokumentum számláját 2016 elején egyenlítettük ki. Az esetleges árnövekedést is figyelembe vettük a könyvek és folyóiratok keretösszegének megnövelésével. A nem hagyományos dokumentum iránti igény kicsit visszaesett, ezért 2016-ban kevesebbet szerzünk be ezekből.

Mivel a megyében a megyei könyvtár mellett a városi könyvtárak is részt vesznek a feladatellátásban, a gyűjteményszervezés nagy szervezőmunkát igényel. A megyei könyvtár áll megrendelői kapcsolatban a dokumentumok (könyvek, folyóiratok, és egyéb dokumentumok) szállítóival. A folyóiratok kivételével a rendeléseket a közvetlen szolgáltatót végző könyvtár indítja. A könyvek beszerzésére, az összeg nagysága miatt a megyei könyvtár közbeszerzési

eljárást indít; arra törekszünk, hogy minél nagyobb árengedménnyel vásárolhassunk (2015-ben 36% árkedvezményt értünk el).

A beszerzett dokumentumok a szolgáltatást végző könyvtárhoz érkeznek, a számla kiegyenlítője a megyei könyvtár, az előzetesen meghatározott keret mértékéig.

A beszerzett dokumentumok visszakereshetők a megyei könyvtár honlapján, ahol elérhető a szolgáltató városi könyvtárak online katalógusa: <http://dfmk.dfmvk.hu/katalogus>

A folyóiratokat 1 évre rendeljük meg. A szállítási cím a település könyvtára, így gyorsan hozzájutnak az olvasók.

2.1.2. Állomány nyilvántartása, feltárása, gondozása

A beszerzett dokumentumok állományba vétele, feldolgozása a TextLib integrált rendszerben történik. A megyei könyvtár mellett a szolgáltatásban résztvevő városi könyvtárak is ezt a rendszert használják. Így a dokumentumok egyedi leltári nyilvántartása, illetve a településekre való kiszállítások rögzítése a szolgáltatást végző könyvtár integrált rendszerében történik, elkülönítve a saját, nyilvános könyvtári ellátást biztosító állományától. A megyei könyvtár honlapján együtt elérhető valamennyi szolgáltatásba bekapcsolódó városi könyvtár online katalógusa, így válik egy helyen elérhetővé és visszakereshetővé a megyei KSZR teljes állománya: <http://katalogus.dfmk.hu/kszr/>

A csoportos nyilvántartást megosztott Google Drive táblázatban tartjuk nyilván, amelyhez hozzáfér a megyei könyvtár mellett a települést közvetlenül ellátó városi könyvtár is.

Az új beszerzésű dokumentumok feldolgozását és szerelését követően a szolgáltatást végző könyvtár átadja az ellátott szolgáltatóhelynek, és erről elektronikus nyilvántartást vezet a Textlib integrált rendszerben.

Az egységesség érdekében KSZR tulajdonbélyegzőt és színcsíkot használunk. A leltározás az integrált rendszerben a központi könyvtári állománytól elkülönítve történik.

Az új beszerzéseket a szolgáltató könyvtár legalább évente hat alkalommal kiszállítja a szolgáltató helyre, igény szerint rendszeresen cseréli azokat, gondoskodik a letétek lelőhelyének frissítéséről, adminisztrációjáról. Ezen kívül a szolgáltató könyvtár gondozza a kistépülések helyben lévő állományát is.

Az új dokumentumok kiszállítása mellett a szolgáltató könyvtárak gondozzák a települések helyi állományát. Így folyamatosan javul a kistépülési állományok feltártsága.

2016-ban is folytatjuk a kistépüléseken az alábbi feladatokat (ehhez éves ütemtervet készítünk).

- A teljes állomány elektronikus nyilvántartásának elkészítése
- Az elavult, megrongálódott dokumentumok selejtezése
- A teljes állomány vonalkódosítása
- A teljes állomány raktári jelzetelése
- Rendszeres állományellenőrzés
- A raktári rend kialakítása megőrzése
- A korábbi papír alapú leltári nyilvántartások kezelése

Az alábbi táblázat bemutatja, hogy 2016-ban a 245 település állományának elektronikus feltártsága, a selejtezések, a vonalkódosítás, a raktári jelzetelés milyen arányban megoldott, illetve mennyit növekedik 2016-ban.

Terveink szerint a települési állományok retrospektív feltárásának köszönhetően év végére a kistelepülési állományok 80%-a elérhetővé válik. Az előző évhez képest 14 %-ot javul az elektronikusan feltárt dokumentumok aránya. Elvégezzük a szükséges leválogatást, selejtezzük, végül kialakítjuk az állomány szoros raktári rendjét. Valamennyi elektronikusan felvitt dokumentumot raktári jelzettel látjuk el és vonalkódoljuk, így ezek aránya is hasonló mértékben változik.

Település	Lakónépessége	A települések száma	A településen helyben lévő dokumentumok száma (cserelét nélkül)	Elektronikus nyilvántartásba vett dokumentumok (%-ban)	Elektronikus nyilvántartásba vett dokumentumok számának növekedése (%-ban)	Dokumentumállománya elektronikusan katalógusban: teljes mértékben feltárt (100 %) részben feltárt (becslés %-ban) nem érhető el (%)	Selejtezendő dokumentumok százalékos aránya (becslés %-ban)	Selejtezendő dokumentumok tervezett százalékos aránya 2016-ban (becslés %-ban)	Raktári jelzettel ellátott dokumentumok aránya	Raktári jelzettek arányának növekedése 2016-ban (%)	Vonalkóddal felszerelt dokumentumok aránya	Vonalkódolás arányának tervezett növekedése 2016-ban (%)
Összesen	119402	245	662870	66%	14%	80%	31%	15%	80%	14%	65%	14%
1-500 lakosú településen	34256	157	192150	72%	10%	82%	28%	10%	82%	10%	69%	10%
501 - 1000 lakosú településen	39226	56	376066	64%	15%	79%	30%	13%	79%	15%	63%	15%
1001 - 1500 lakosú településen	22608	20	406789	70%	12%	82%	32%	16%	82%	12%	64%	12%
1501 - 5000 lakosú településen	23312	12	404645	59%	18%	77%	35%	20%	77%	18%	64%	18%

2016-ban a szolgáltatásban részvevő városi könyvtárakkal együtt 48 településen tervezünk retrospektív konverziót. Összesen 64 092 db könyv elektronikus feldolgozását szeretnénk elvégezni. A feladatot a szolgáltató könyvtárak munkatársai végzik munkaidőn túl végzett tevékenységként.

A kistelepülések állomány elektronikus rögzítése 2016-ban		
<u>Szolgáltató</u>	<u>A települések száma</u>	<u>db</u>
DFMVK	12	25891
FGYVK Keszthely	6	16224
FMHK Letenye	1	4000
HIVK Nagykanizsa	16	8000
VK Lenti	13	9977
Összesen	48	64092

Tervezett állományellenőrzés 28 településen lesz, összesen 134 242 db dokumentum tételes ellenőrzésére kerül sor. A Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár 16, a keszthelyi Fejér György

Városi Könyvtár 5, a letenyei Fáklya Művelődési Ház és Könyvtár 3, a nagykanizsai Halis István Városi Könyvtár és a Lenti Városi Könyvtár 2-2 településen tervez revíziót. Ezen kívül a könyvtáros személyének változása esetén kerül sor tételes állományellenőrzésre. Az állományellenőrzések elektronikus formában zajlanak a vonalkódok alapján, és együtt járnak a szükséges állománykivonások elvégzésével.

2.2. Dokumentumszolgáltatás

A kistépülési ellátásban a dokumentumszolgáltatás az alábbiak szerint történik:

- a szolgáltatóhely gyűjteményében őrzött dokumentumok hozzáférhetővé tétele, online elérhetőségének biztosítása,
- más könyvtárak gyűjteményében őrzött információhordozók hozzáféréseinek biztosítása.

A szolgáltatóhelyek gyűjteményébe tartozó dokumentumok könyvek, időszaki kiadványok (magazinok, folyóiratok), hangzó dokumentumok (CD), képi dokumentumok (DVD), és elektronikus dokumentumok (CD ROM, DVD ROM).

A dokumentumok állományadatai alapján községi, mozgókönyvtári és KSZR állományok találhatóak a településen. Kettős funkciójú (iskolai és községi) könyvtárakban iskolai állományok is találhatóak.

A szolgáltató könyvtárban nyilvántartásba vett dokumentumok az online katalógusban visszakereshetők: <http://kszr.dfmvk.hu/kszr/katalogus>

A KSZR forrásból tervezett 2016. évi beszerzés alapján átlagosan 100 db új dokumentum kerülhet a kistépülésekre. Ezen kívül a cserelétékekkel növeljük még a kiszállított dokumentumok számát. Így az EMMI ajánlás szerint az 1000 lakos alatti településekre minimum 150; 1001 lakos feletti településekre minimum 200 db dokumentumot tervezünk kiszállítani. Így 2016-ban a 245 településre minimum 38 350 db dokumentumot juttatunk ki. A kiszállításokat folyamatosan nyilvántartjuk a megosztott Google Drive táblázatban.

A települések szolgáltató helyein az igények figyelembevételével korosztályonként legalább 2-3 féle magazin, folyóirat hozzáférést biztosítjuk. 2016-ban 170 féle lapot 1900 példányban tervezünk előfizetni.

Segítjük a kistépülési könyvtári és információs helyek helyismereti tevékenységét, a dokumentumok gyűjtését, tárolását, elérhetővé tételét. Többek között biztosítani kell, hogy a település helyi kiadványai, helyi információs anyagai elérhetők legyenek a helyi könyvtárban.

A szolgáltatást végző könyvtár igény szerint biztosítja az Országos Dokumentumellátási Rendszer (ODR) szolgáltatásait, könyvtárközi kölcsönzés útján teljesíti a használók dokumentum kéréseit, ha a helyben lévő gyűjteményben nem található meg a kért könyvtári dokumentum.

Az elmúlt évben a könyvtárközi kérések száma némileg csökkent, a kérdőíves vizsgálat is azt igazolta, hogy kevésbé ismerik a kistépülési könyvtárak olvasói ezt a szolgáltatást. Így nagy hangsúlyt fektetünk e szolgáltatás népszerűsítésére. Ezért többek között figyelemfelhívó szórólapokkal is felhívjuk a figyelmet e szolgáltatásra.

2015-ben elektronikus és fénymásolat küldésére alig volt igény, ezért 2016-ra is minimális küldést tervezünk. Az eredetiben való könyvtárközi kölcsönzések számát az előző évi tapasztalat alapján határoztuk meg, 2600 küldést tervezünk.

A kistélepüléseknek könyvtárköziben küldendő dokumentumok száma:	2630
eredetiben	2600
elektronikusan	5
fénymásolatban	25

2.3. Információs szolgáltatás

A Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár feladata, hogy hozzáférhetővé tegye a teljes állományát, biztosítsa az információhoz és a tudáshoz való szabad hozzáférést.

Folyamatosan fejlesztjük az intézményi honlapot, amelynek része a Zala Megyei Könyvtári Portál (<http://kszr.dfmvk.hu/>), ahol többek között a KSZR-rel kapcsolatos információk is elérhetők.

Itt információkat biztosítunk a kistélepülések számára nyújtott könyvtári szolgáltatásokról, felhívjuk a figyelmet az új és az ingyenesen igénybe vehető szolgáltatásokra, továbbá a fogyatékossgal élőket és a nemzetiséghez tartozókat érintő információkra. Közzétesszük a megye települési könyvtáraitra vonatkozó adatokat és információkat. Felhívjuk a figyelmet az aktuális hírekre, eseményekre, a kistélepüléseken szervezett kulturális és közösségi programokra, továbbképzésekre.

Letölthető dokumentumokkal is segítjük a kollégák munkáját. A megyei könyvtár valamennyi megyei feladatával kapcsolatos információt egy helyen tesszük elérhetővé.

Az oldalt munkatársaink folyamatosan szerkesztik. A KSZR szolgáltató feladatait ellátó városi könyvtárak is hozzáférést kaptak a szerkesztéshez, így az ellátásukba tartozó kistélepüléseken szervezett kulturális és közösségi programokról közvetlenül tudnak információkat közzétenni. Mindemellett a kistélepülési ellátásba bekapcsolódó városi könyvtárak saját weblapjukon is szolgáltatnak információkat szolgáltatásaikról.

A megyei könyvtár honlapján az elérhető adatbázisok mellett online katalógusunk 24 órában áll az érdeklődők rendelkezésére. Könyvtárunk széles körű helyismereti, ügyintézési és egyéb információt szolgáltat, támogatja a tudományos kutatást, vagy az egyéni tanulást, tájékoztat a könyvtári rendszerben elérhető adatbázisokról, továbbá felhívja a figyelmet a települések szolgáltató helyeinek fejlesztését segítő pályázati lehetőségekre.

A Zalai Tudástárból elérhető a Nevezetes Zalaiak, a Zala Megyei folyóirat adatbázis, a Zalai Hírlap adatbázis, a Zala megye települései képekben és a Keszthelyi Életrajzi Lexikon.

2016 elején válik elérhetővé a 14 év alatti korosztály számára készített olvasásnépszerűsítő aloldalunk, Könyvkalandor elnevezéssel, ahol elolvasásra ajánlunk könyveket, amelyekhez kérdéseket is összeállítunk, és arról is tájékoztatást adunk, hogy az adott kötet kikölcsönözhető-e a könyvtárból. A Könyvkalandor (<http://dfmk.caweb.hu/>) felület alkalmas mind az egyéni tanulás segítésére, de online vetélkedők lebonyolítására is.

Segítjük az elektronikus könyvtárak és az elektronikus formában hozzáférhető dokumentumok használatát. Helyben használható adatbázisaink a NAVA, ARCANUM-adatbázisok és az Opten jogi adatbázis.

A könyvtári dokumentumokról való információszolgáltatás terén elsődleges szempontnak tekintjük a lelőhely nyilvántartást. Az interneten elérhető webes katalógusban (<http://kszr.dfmvk.hu/kszr/katalogus>) a szolgáltató helyek teljes könyvtári állományát visszakereshetővé tesszük, biztosítva az országos könyvtári rendszerről szóló információkat.

Könyvtárunk széles körű helyismereti, ügyintézési és egyéb információt szolgáltat, támogatja a tudományos kutatást, vagy az egyéni tanulást, tájékoztat a könyvtári rendszerben elérhető adatbázisokról, továbbá felhívja a figyelmet a települések szolgáltató helyeinek fejlesztését segítő pályázati lehetőségekre. Növeljük a honlapunkon hozzáférhető információk tartalmát, célunk a helytörténeti és nemzetiségi ellátáshoz tartozó tartalmak bővítése.

A kistéleplési ellátásba bekapcsolódó városi könyvtárak szintén rendelkeznek saját honlappal, amely elsősorban a térségük lakosságának információs ellátását szolgálja.

Nagy jelentősége van egyes településeken a számítógépes infrastruktúra fejlesztésének, hiszen korszerűbbé és gyorsabbá teszi az ott élők számára az információkeresést. Ezért fontos, hogy a szolgáltató helyek munkatársai elsajátítsák a katalógus és adatbázis használatot, az információkeresést. Felkészültek legyenek a tájékoztatás alapjairól, hogy segíteni tudják a helyiek internetes információkeresését. 2015-ben is folytatjuk a kistéleplési könyvtárak informatikai eszközfejlesztését és a helyi munkatársak képzését, felkészültségének javítását.

Folytatnunk kell azt a törekvésünket is, hogy a kistéleplések honlapján is tegyék elérhetővé a helyi könyvtárra vonatkozó információkat, valamint intézményünk szolgáltatásait.

Fontosnak tartjuk azt is, hogy az ellátott települések lakossága körében népszerűsítsük a szolgáltatásokat, ismerjék meg és használják ki azt a lehetőséget, hogy hozzáférhetnek helyben, utazgatás nélkül a minőségi könyvtári szolgáltatásokhoz.

2016-ban tovább folytatjuk a szolgáltatóhelyek épületeinek homlokzatára kikerülő információs táblák készítését, amelyet a KSZR ajánlás szerint valósítunk meg: feltüntetve a szolgáltatóhely nyitvatartását és a szolgáltató könyvtár elérhetőségét is. A szolgáltatóhelyek használói számára információs szórólapot állítunk össze.

2.4. Közösségi szolgáltatások

A megyei könyvtár kiemelt feladata a lakosság érdeklődésének megfelelő kulturális, közösségi, közművelődési programok, képzések, kiállítások szervezése. Segítjük a települési könyvtárhasználókat a digitális írástudás, az információs műveltség elsajátításában, az egész életen át tartó tanulás folyamatában. Az előző évek hagyományait követve gyakorlati jellegű kezdő és haladó 20 órás számítógép és internethasználói tanfolyamokat tartunk a települések igényei szerint. A megyei könyvtár mellett a szolgáltató városi könyvtárak is szerveznek képzéseket. A településen szervezett programokon lehetőséget biztosítunk a kortárs írók megismerésére, az olvasás népszerűsítésére, és a helyi művészeti csoportok bemutatkozására is.

Év elején programajánlót készítünk, amelyet eljuttatunk a településekre és a honlapunkon is elérhetővé tesszük. A kistéleplések elsősorban ebből választanak rendezvényt, de lehetőséget biztosítunk egyedi igények megvalósítására is. A programok megtervezésekor figyelembe vesszük a különböző életkorú és érdeklődésű felhasználókat.

A településen szervezett programok mellett az első félévben megyei rajzpályázatot hirdetünk gyerekek számára „Kedvenc hősöm, szereplőm” címmel. A második félévben fotópályázat meghirdetését tervezzük, amelyben a résztvevők településük helyi értékeit mutathatják be. Mindkét pályázat alkotásait kiállításon mutatjuk be. Janikovszky Éva születésének 90. évfordulója alkalmából családi vetélkedőt hirdetünk, amely két fordulóból áll majd. A legjobbak a gyermeknapon mérik össze tudásukat. A Keszthelyi Fejér György Városi Könyvtár 3 forduló olvasásnépszerűsítő versenyt hirdet gyermekek részére.

A szolgáltatóhelyek egyik fő feladata a helyi közösség szervezésének, együttlétének támogatása, közösségi szolgáltatásokat biztosítása. Így szorgalmazzuk a közösségi életet erősítő programok megvalósítását. Ennek egyik megvalósulási formája a KönyvtárMozi. 2015-ben a megyéből 15

település indította el a programsorozatot, 2016-ban további települések bevonását, illetve a technikai feltételek biztosításának megvalósítását tervezzük. Segítjük a filmek kiválasztását, előadókat hívunk a vetítések utáni beszélgetéshez.

Másik fő feladatunk az olvasáskultúra fejlesztését támogató programok biztosítása, de támogatjuk a tanulást, a digitális írástudás fejlesztését is. Elősegítjük, hogy a kistelepülések csatlakozzanak a megyei (vagy országos) olvasásnépszerűsítő programokhoz. Így részt vesznek az Internet Fiesta, az Ünnepi Könyvhét, a Gyermekkönyvhetek, a Népmese Napja, az Országos Könyvtári Napok rendezvénysorozatban is.

A KSZR szolgáltatás keretében 2016-ban 980 program szervezését tervezzük. A programok típusainak számát a 2015. évi megvalósított rendezvények száma alapján határoztuk meg, mivel a munkaterv készítésekor a települések az 1. félévre vonatkozóan adták le az igényeiket.

A program típusa, mely a KSZR szolgáltató könyvtár szervezésében tervezzük megvalósítani 2015-ben	KSZR állami támogatásból és saját forrásból		Európai Unió és hazai támogatásból	
	lebonyolított programok száma	részrtvevők száma összesen (fő)	lebonyolított programok száma	részrtvevők száma összesen (fő)
Vetélkedők, versenyek	40	700		
Könyvtárbemutató	10	200		
Tanítási óra iskolai csoportoknak	15	200		
Könyvtári óra iskolai csoportoknak	50	1000		
Játékos tevékenység, kézműves foglalkozás	185	4500		
Tanfolyam, tréning	10	50		
Előadás, konferencia	180	3000		
Kiállítás	50	800		
Könyvbemutató	40	1400		
Műsoros, szórakoztató rendezvény	200	14100		
Hangverseny	10	300		
Filmvetítés	30	500		
Használóképzés	15	100		
Digitális kompetenciafejlesztés	25	150		
Egyéb	120	10000		
- bábszínház	50	5000		
- néptánc, társastánc, táncház	50	4500		
- népzenei előadások	20	500		
- kirándulás, túra				
Összesen	980	36 200		
A programok, melyek egyéb szervezésben, egyéb forrásból valósulnak meg a szolgáltató helyen (helyi pályázat, helyi önkormányzat, egyéb)				
Rendezvények száma	1120			
-Ebből a használóképzést szolgáló rendezvény	50			
Mind összesen	2 100			

Év elején meghatároztuk a keretösszegeket, a rendezvényköltségek elszámolásának módját, az alátámasztó dokumentumokat, amelyhez iratmintát adtunk közre a szervezőknek.

A programokat a közvetlen ellátást végző könyvtár szervezi (a megyei könyvtár és 4 városi könyvtár), ezért fontos, hogy a rendezvényekről pontos nyilvántartást készítsünk. Ezt a megosztott Google Drive táblázat vezetésével biztosítjuk.

Ez utóbbit indokolja az is, hogy a könyvtár gazdálkodását kulturális GESZ végzi, így a pénzügyi nyilvántartással kapcsolatos iratok csak náluk találhatók meg.

A rendezvényeket a honlapon (<http://kszr.dfmvk.hu/esemenyek>) az Eseménynaptárban is rögzítjük, és fotódokumentációt készítünk, mérjük a látogatottságukat is.

A KSZR szolgáltatásnak Facebook oldala is van, ahol szintén népszerűsítjük a kistélepülések programjait (<https://www.facebook.com/ZalaMegyeiKSZR?ref=hl>).

2016 elején nyomdában biankó plakátot készítünk, amelyet kijuttatunk a településekre, de elektronikus formában is használjuk.

2.5. Speciális könyvtári szolgáltatások, dokumentumok, eszközök biztosítása a fogyatékkal élők számára

Könyvtárunk kiemelten foglalkozik a hátrányos helyzetű olvasókkal, így a nagycsaládosokkal, a munkanélküliekkel, a gyermekekkel, a nőkkel, az időskorúakkal, a romákkal (kisebbség-nemzetiség) és a konkrét fogyatékkal élőkkel.

A kistélepülési könyvtárak a megyei könyvtárhoz hasonlóan helyben több lehetőséget alkalmaznak. A társadalom periferiájára szorultaknak, a szegénységben élőknek helyet biztosítanak a tanuláshoz, a művelődéshez, a számítógép-használatához, mert ők azok, akiknek otthon nincs módjuk erre. Törekszünk arra, hogy a kistélepülések lakossága - köztük a fogyatékkal élő emberek - számára adott legyen az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén, így hozzájussanak a számukra szükséges információkhoz.

A Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár a megyeszékhely központjában található, könnyen megközelíthető, de mozgáskorlátozottak nehezen jutnak be az épületbe. Ugyanakkor az épületen belül már több beruházás történt (önműködő ajtó, akadálymentes mosdó, vezetőszávok kialakítása). Az intézmény József Attila Városi Tagkönyvtárában ugyanakkor biztosított a mozgáskorlátozottak épületbe jutása, s épületen belüli mozgása. A gyengén látókat közlekedési sáv, piktogramok segítik az épületen belüli mozgásban. Rendelkezésre áll Braille billentyűzet, felolvasó program.

Az ellátott települések közül 106 helyen (43%) megoldott az akadálymentesítés, amely az épület felújításoknak köszönhetően valósul meg.

A kistélepülésen élő, speciális ellátást igénylő rétegek könyvtárhasználói használói igényeit az alábbi módon segítjük:

- Az intézményi honlapnak van akadálymentesített verziója a gyengén látók számára.
- A dokumentum beszerzés során törekszünk hangoskönyvek és öregbetűs könyvek beszerzésére is. Ezek a dokumentumok az online katalógusban visszakereshetőek.
- Az idősek és a fogyatékkal élők kölcsönzési igényét a településeken több helyen házhozszállítással oldják meg.

Továbbra is törekedünk arra, hogy a kistélepülések lakossága - köztük a fogyatékkal élő emberek - számára adott legyen az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén, így hozzájussanak a számukra szükséges információkhoz.

2.6. Szakmai képzés, továbbképzés

A KSZR szolgáltatás keretében a helyi személyzet képzésére, illetve továbbképzésére az alábbi lehetőségeket kínáljuk a megyénkben:

- rendszeres továbbképzések szakmai napok keretében,
- személyes konzultáció a személyes látogatások alkalmával
- tanfolyamok indítása
- írásos tájékoztatók készítése

Az év folyamán két szakmai napot tervezünk a megyei könyvtárban:

Áprilisban a kistépülési ellátás színvonalának javítása témakörben lesz továbbképzés. Szeretnénk értékelni a 2013-15. évben a szolgáltatás fejlesztésében elért eredményeket, illetve bemutatni, hogy a zalai szolgáltatások mennyire felelnek meg a KSZR ajánlás előírásainak, és mit tehetünk a szolgáltatás minőségi javítása érdekében. Szeretnénk kitérni az integrált könyvtári rendszer fejlesztésében elért eredményekre és további feladatokra is.

Októberben a könyvtárak helyismereti tevékenységének szerepe a helyi értékek feltárásában és közzétételében témakörben szervezünk szakmai napot. Célunk, hogy bemutassunk jó gyakorlatokat, milyen dokumentumokat gyűjtenek a települési könyvtárak, hogyan tárolják el, hogyan teszik elérhetővé. Támogatjuk a településeket a helyi értékek feltárásában, és bemutatjuk a települési értéktárakat. Ezen kívül a szolgáltatásba bekapcsolódó városi könyvtárakban is sor kerül egy-egy KSZR műhelytalálkozóra.

A szolgáltató könyvtár munkatársainak a helyszíni látogatások lehetőséget nyújtottak a szakmai munka segítésére, személyes konzultációkra: megtanítják a könyvtárosokat az adminisztrációs feladatok pontos elvégzésére, a könyvtári raktári rend kialakítására és megtartására, az alapvető olvasószolgálati munkafolyamatok elvégzésére.

Alapfokú könyvtáros képzést az év folyamán több alkalommal is szeretnénk szervezni, mivel nagyon sok a képzetlen kolléga a szolgáltatóhelyeken. A megbízási díjas, néhány órában dolgozó kollégák számára 20 órás képzést szervezünk, amelyeket a megyei könyvtárban, illetve a szolgáltató városi könyvtárakban bonyolítunk le.

Tervezzük a könyvtáros munkatársak számítógépes ismereteinek bővítését, képzés indítását az internetes információkeresés, a webkettes szolgáltatások használata, kiadványszerkesztés, prezentációkészítés témakörben.

Az olvasószolgálati munka és különösen az elektronikus kölcsönzés elindítása a településeken szükségessé teszi, hogy az integrált rendszer használatát valamennyi községi könyvtáros megtanulja. E témában szervezünk továbbképzéseket és személyes konzultációkat. Ennek részeként megismerhették a gépi nyilvántartást, keresést, a kölcsönzés lépéseit, a vonalkódolvasó használatát és az új dokumentumok honosítását.

Továbbra is megjelentetjük nyomtatott és elektronikus formában a Zalai könyvtári levelező c. megyei szakmai időszaki kiadványt. A lapban olvashatók tanulmányok, bemutatunk jó gyakorlatokat, megmutatjuk a könyvtárakban folyó műhelymunkát, tudósítunk fontos eseményekről.

Mivel a szolgáltató helyeken a helyi könyvtárosok 80%-ának végzettsége felel meg a 39/2013 EMMI rendelet 5.§ (1) g) pontja előírásoknak. 46 főnek nincsen meg az érettségije és 2 főnek (Türje és Zalapáti könyvtárosa) a középfokú könyvtárosi végzettsége hiányzik., szorgalmazzuk, hogy e könyvtárosok szerezzék meg az előírt végzettséget.

2.7. Eszközbeszerzés

A szolgáltatások minőségi fejlesztésében nagy szerepe van a folyamatos eszközfejlesztésnek. Meghatározó fontosságú a könyvtárak belsőépítészeti megjelenése, amelynek legfontosabb elemei az egységes könyvtári bútorzat, színben is összehangolt kiegészítőkkal. Ezen kívül a könyvtári szolgáltató helyeknek rendelkezniük kell az elektronikusan, illetve interneten elérhető információk használatához, a könyvtár működtetéséhez, a nyilvántartások vezetéséhez szükséges informatikai eszközökkel.

Az eszközfejlesztés tervezésekor figyelembe vesszük a KSZR ajánlást, valamint a 2013-ban készített 5 éves fejlesztési tervet, amely a települési igények felmérése alapján készült. Év elején minden települési önkormányzattal egyeztetjük, hogy az adott évben milyen fejlesztésre kerül sor.

A tervezéskor prioritásként jelöljük meg az IKT eszközök közül a számítógép, nyomtató vagy multifunkciós eszköz beszerzését, amelyek a szolgáltatás alapeszközei. Fontos továbbá a könyvtári programokon használható projektor, vetítővászon, hangosító eszközök, CD/DVD lejátszók, televízió, fényképezőgép beszerzése is. A kistelepülésre beszerezni kívánt eszközök kis értékűek.

Folytatjuk a TextLib munkaállomás programok és vonalkódolvasók beszerzését, ahol sor kerül a települési állomány elektronikus feldolgozására illetve az elektronikus kölcsönzés bevezetésére.

A kis értékű eszközbeszerzés mellett fejlesztő játékokat, társasjátékokat is beszerzünk a települések számára.

A kistelepülések számára az eszközbeszerzést az első félévre tervezzük. Az asztali számítógépek s laptopok beszerzéséhez közbeszerzési eljárást indítunk az év elején.

A beszerzett eszközöket eszközleltárban tartjuk nyilván a megyei könyvtárban, vonalkóddal látjuk el, és átvételi elismervénnyel adjuk át a kistelepüléseknek.

A könyvtárhelyiségek többsége kis alapterületű. A KSZR ajánlásban meghatározott optimális alapterületet, a 80-100 m²-t a kistelepülési szolgáltatóhelyek 15%-a éri csak el. A helyiségek bútorzata jó, vagy elfogadható állapotú. Elsősorban kiegészítő bútorok beszerzésére van elsősorban szükség. Törekszünk arra, hogy ezek a bútorok harmonizáljanak a meglévő berendezéshez.

Az év első felében felmérjük, hogy mely településeken újították fel a könyvtáráépületet, illetve a helyiséget, és hol lenne szükség új könyvtárberendezésre. Ehhez pályázati lehetőséget biztosíthat a Nemzeti Kulturális Alap eszközfejlesztési pályázata.

Az alábbi táblázat számszerűsítve tartalmazza a 2016. évre tervezett eszközbeszerzést.

Beszerzett eszköz megnevezése	A szolgáltató helyeken már meglévő eszközök száma összesen	2016-ban beszerzett eszközök darabszáma az állami támogatás felhasználásával	2016-ban beszerzett eszközök darabszáma egyéb forrásból
Szolgáltatások kísértékű tárgyi eszközei			
Fejlesztő játékok, eszközök		170	
Kiegészítő célbútorok, berendezési tárgyak		152	
Számítástechnikai eszközök, elektronikai eszközök részletezve:			
asztali számítógép+monitor munkaállomás (könyvtáros)	64	54	
asztali számítógép+monitor használók számára	449	51	
hordozható számítógép (könyvtáros)	79	24	
hordozható számítógép (használók számára)	18	0	
vonalkódolvasó	40	20	
projektor	72	9	
nyomtató	157	11	
szkenner	18	1	
multifunkciós eszköz (nyomtató, szkenner)	124	6	
digitális fényképező/kamera	147	10	
vetítővászon	66	9	
CD/DVD lejátszó	57	2	
televízió	91	5	
hangosítás	55	12	
Egyéb	542	20	
Szolgáltatások beruházása, fejlesztése			
Számítástechnikai és elektronikai nagy értékű eszközök részletezve:			
asztali számítógép+monitor munkaállomás (könyvtáros)	43		
asztali számítógép+monitor használók számára	100		
hordozható számítógép (könyvtáros)	14		
hordozható számítógép (használók számára)	4		
szerver	1	1	
projektor	1		
nyomtató/multifunkciós eszköz	5		
számítástechnikai szoftver	1		
fénymásológép	2	1	
szállító jármű vásárlása	2		
szoftver- és adatbázisfejlesztés	2	1	

2.8. A megyei könyvtár által a kistélepülési megállapodásban vállalt további szolgáltatás

A Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár folyamatosan ellátja a kulturális törvényben is előírt megyei feladatait.

2016-ban vállalt további feladatok:

- Biztosítottuk a szolgáltató helyek használatának rögzítéséhez szükséges könyvtári ügyviteli nyomtatványokat (munkanapló, beiratkozási napló, folyóirat nyilvántartó kardex lap)
- Szükség szerint gondoskodtunk a kihelyezett dokumentumok újrakötéséről.
- A Megyei Könyvtár a 2015-ben nyújtott szolgáltatásokról május 31-ig szakmai beszámolót készít a kistélepülési Önkormányzat számára.
- Segítjük a településeket a szolgáltatóhelyek fejlesztését célzó pályázatok elkészítésében. Szakvéleményt készítünk. Az NKA eszközfejlesztés pályázatokhoz a megyében 21 településnek készítettünk szakvéleményt az EMMI által kiadott KSZR Ajánlás figyelembe vételével.

3. Szolgáltató könyvtár

A Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár a megye legnagyobb könyvtára. Az intézmény jogelődjét, a zalaegerszegi körzeti könyvtárat 1950-ben hozták létre, és 1952-től működik megyei könyvtárként. Az 1967-ben emelt épülete a város központjában, a Deák tér nyugati oldalán áll. 1992-95 között az épületet felújították és átalakították, hogy harmonikusan illeszkedjen a történelmi környezetbe. A rekonstrukciónak köszönhetően minden szolgáltatás egy helyen, az épület falai között vehető igénybe. 2013-tól az intézményt összevonták a József Attila Városi Könyvtárral, amely a landorhegyi városrészben található. 2015 végén új intézményegységgel bővült az intézményünk: az Apáczai Csere János Tagkönyvtárral. Ezen kívül könyvtárunk 4 fiókkönyvtárat is működtet a város peremkerületeiben. Mindemellett megállapodás alapján kistélepülési szolgáltatásokat nyújt a megye 245 települése számára. Az intézmény a két tagkönyvtárral együtt 2900 m²-en, 335 ezer dokumentummal áll a használók rendelkezésére. A könyvtárnak 10634 regisztrált használója volt 2015-ben, a távhasználatok száma meghaladta a félmilliót. Az intézményben 54 munkatárs dolgozik, köztük 47 szakalkalmazott.

Raktározási lehetőség csak az épületekhez kapcsolódóan van. Az épületek közül különösen a korábbi megyei könyvtári szorul fejlesztésre. A kommunikációs kapcsolat ki van építve mindkét helyen, a DFMVK –ban található az NIIFP zalaegerszegi HBONE központja, a JAVTK esetében a telefonos kapcsolat fejlesztésre szorul. A kistélepülési munkavégzéshez két személygépkocsi áll rendelkezésre, az egyik 2014-es, a másik 2015-ös évjáratú.

A szolgáltató megyei és városi könyvtár a KSZR feladatokat 4 városi könyvtárral együttműködve látja el. Közvetlenül 83 település ellátását végzi, amelyek közt egy városi könyvtár is van.

A Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtárban rendelkezésre állnak a kistélepülési ellátáshoz szükséges alábbi feltételek:

- épület
- informatikai technika, technológia
- szállító kapacitás
- gyűjtemény

- gyűjtemény feldolgozottság
- létszám

A KSZR szolgáltatásokat az intézmény egésze biztosítja: a napi, közvetlen ellátó tevékenységet a megyei könyvtárellátási csoport végzi (5 könyvtáros, egy félállású rendszerszervező, egy gépkocsivezető); a gyűjteményszervezési munkát az egyik igazgatóhelyettes irányítja csoportja tevékenységén keresztül, a megyei és KSZR feladatokat az igazgató felügyeli. A települési ellátási tevékenységben – a feladatok nagy száma miatt - külön megbízással a felnőtt- és gyermek olvasószolgálat munkatársai is részt vesznek, a köteteseti, javítási, restaurálási munkákat a köteteseti műhely végzi. A gazdálkodási feladatokat a KKGSZ végzi, a könyvtárban csak titkárság működik. A könyvtár IKT eszközökkel el van látva: a DFMVK épületében van a számítóközpont, a szervergépek. A JAVTK épületében is van egy kisebb központ.

Az általános informatikai háttér jó állapotú: a munkaállomások száma meghaladja a 100-at, melynek 80%-a megfelelő technikai paraméterű, de 5 évnél idősebb. A szerverek vegyes képet mutatnak: 20 év körüli géptől kezdve a néhány évesig minden megtalálható köztük, működésük kielégítő. Az internet kapcsolat stabil, 1Gbps++ sebességű, backup vonalat is tartalmaz. Az intézményi eszközök és a bejövő kapcsolat között etherchannel (cisco terminológia) kapcsolat van, mely növeli a rendszer biztonságát és sebességét. A szerverterem működését klímaberendezés biztosítja.

A szolgáltató könyvtár (DFMVK) *épülete* fejlesztésre szorul, elsősorban az akadálymentesítés és a fűtéskorszerűsítés terén. A rendezvények és továbbképzések kapacitásának bővítésére meg kell oldani az Oktatási Hivatal Kovács Lajos Szakkönyvtárának áthelyezését vagy intézményi integrációját.

A személyi állomány elégséges, de semmiképpen sem csökkenthető – a szolgáltató kapacitást belső átszervezéssel, rugalmas munkaszervezéssel növeljük. Az új szolgáltatásokra képzések szervezésével készítjük fel munkatársainkat.

4. Minőségfejlesztés, minőségirányítás, a szolgáltatás dokumentálása

A jogszabálynak megfelelően megyei feladatot ellátó könyvtárként támogatjuk a megye könyvtárai magas szakmai színvonalú munkáját, hogy megfelelő kínálatú és minőségű könyvtári szolgáltatások álljanak a lakosság rendelkezésére.

Könyvtárunk szeretne jó példát mutatni a megye könyvtárai számára. 2015-ben elkezdjük a minőségirányítási rendszer bevezetését, hogy 3 év múlva elnyerjük a Minősített Könyvtár címet. Ennek megvalósítása érdekében 2016-ban létrehozuk a minőségirányítási tanácsot, meghatározzuk feladatait, elkészítjük az intézmény a stratégiai tervét és az olvasóink körében folytatott igényfelmérést.

Fontosnak tartjuk a szakemberek képzését, továbbképzését. 2015 végén 10 fő végezte el a 30 órás akkreditált minőségfejlesztéssel kapcsolatos képzést. 2016-ban két műhelynapot szervezünk a megye települési könyvtárai számára a minőségirányításra való felkészülés témakörében.

A KSZR ajánlás tartalmazza azokat a minőségi elvárásokat, hogyan biztosíthatók a korszerű könyvtári szolgáltatások: milyen legyen az épület, a berendezés, a nyitva tartás, a gyűjtemény, milyen személyi és tárgyi feltételei vannak a szolgáltatásnak?

A KSZR szolgáltatás elindításakor 2013-ban helyzetértékelést végeztünk, felmértük a helyi adottságokat kistépülésként az állomány, az elhelyezés, a feldolgozottság, az infrastruktúra szempontjából. Elkészült az 5 éves fejlesztési terv is. Készítettünk SWOT analízist,

megállapítottuk az erősségeket, gyengeségeket, lehetőségeket és veszélyeket. Meghatároztuk a jövőképet, küldetésünket és a fő célokat, a minőségpolitikát.

A KSZR szolgáltatás tehát egy egységes rendszerben tervszerűen történik. Tevékenységeinket dokumentáljuk, amelynek formái többek között a honlapunkon elhelyezett hírek, eseménynaptár, fotógaléria. A dokumentumok kiszállítását, az eszközbeszerzéseket, a könyvtári programokat, a felhasznált költségeket táblázatokban tartjuk nyilván.

Az iratanyagot (megállapodásokat, az igényfelméréseket, a beszámolókat, munkaterveket, levelezéseket, feljegyzéseket stb.) elkülönítetten kezeljük.

Korrekt viszonyt ápolunk partnereinkkel, így a kistépülések önkormányzataival, a szolgáltatóhelyek könyvtáraival, a településeken működő iskolákkal, óvodákkal, civil szervezetekkel, a szolgáltatásba bekapcsolódó városi könyvtárakkal, beszállítóinkkal és a programok előadóival, szereplőivel.

5. A kommunikáció dokumentálása

Kommunikációs cél a KSZR szolgáltatás bemutatása, népszerűsítése, széles körű tájékoztatás.

Célcsoportok:

- Helyi lakosság
- Önkormányzatok
- Kulturális intézmények
- Oktatási intézmények
- Civil szervezetek

A szolgáltatás népszerűsítés eszközei:

- Egységes arculati elemek használata
- Tájékoztató feliratok, plakátok, szórólapok, egyéb kiadványok
- Média megjelenés (rádió, TV, nyomtatott sajtó)
- Honlap tartalom fejlesztése

A kistépüléseken megrendezésre kerülő programok népszerűsítése egyrészt honlapunk Eseménynaptárában történik, másrészt a településen plakátokat helyezünk el. A jelentősebb programok esetén a sajtót is értesítjük.

A megyei napilap (Zalai Hírlap) mellett a térségi havilapokban jelentetünk meg cikkeket, illetve fizetett hirdetéseket.

2016-ban az épületek homlokzatára kihelyezett - az ajánlásnak megfelelő - tájékoztató tábla elkészíttetése és felszerelése jelent feladatot.

A KSZR Hírlevélben és a Zalai könyvtári levelezőben beszámolunk a kistépülési szolgáltatóhelyek eszközfejlesztéséről, a közművelődési és közösségi programokról.

